

Voorzitter: I. Huitema (PvdA)

Namens de raad: S. Middelhuis (GroenLinks), R. Gierkink (PvdA), M. Martinez Doubiani (D66), J. Bosma (PvdD), M. den Os (Stadspartij 100%), D. Brandenburg (SP), I. Jacobs-Setz (VVD), K. de Groot (S&S), R. van der Heide (CU), S. Kooi (CDA), E. Bernabela (PvhN)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Broedplaatsen

00:14:36

Voorzitter: Goedenavond, allemaal. Welkom bij deze meningsvormende sessie over de beleidskader broedplaatsen. Het gaat over wensen en bedenkingen. Op 27 september jongstleden heeft er een beeldvormende sessie over dit onderwerp plaatsgevonden. Vandaag kunt u uw wensen en bedenkingen uiten over de uitgangspunten voor nieuw broedplaatsenbeleid zoals verwoord in een collegebrief. We hebben vandaag één inspreker, mevrouw Van der Linden, namens Groningen broed. Mevrouw Van Der Linden, u heeft drie minuten.

00:15:17

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Dank u wel. Goedenavond. Mijn naam is Claartje van der Linden. Ik ben beeldend kunstenaar en ik ben een gebruiker van wat jullie atelierpanden en broedplaatsen noemen. Ben ik niet goed te verstaan? Moet ik wat dichterbij? Dit is de eerste keer dat ik dit doe. Ik ben inmiddels ruim tien jaar lang gebruiker van dergelijke panden. Ik heb eerst een tijd een ruimte gehuurd in Het Paleis en sinds ruim vijfentwintig jaar zit ik nu in Backbone. Ik heb ervaren hoe fijn het is om een omgeving te hebben waar andere mensen zitten die ook creatieve makers en ondernemers zijn. Ik heb ook ervaren hoe vervelend en frustrerend het is als je niet weet of jouw werkruimte blijft bestaan en of je er over een paar maanden nog steeds kunt zitten. Samen met andere makers hebben wij onder de noemer Groningen broed een manifest gemaakt, wat ook is ingezonden als ingezonden stuk. Dat wil ik graag onder jullie aandacht brengen. Wij pleiten voor een permanente broedplaats als een vrijplaats die kunst, cultuur en maatschappelijke initiatieven waarborgt, een plek waar ruimte is voor ondernemerschap innovatie en creativiteit. Wij willen minstens één permanente broedplaats en minimaal 10.000 vierkante meter in de stad, en dat als aanvulling op de tijdelijke plekken. Wij willen dat de ruimtes in de broedplaats laagdrempelig en betaalbaar zijn en blijven. Wij willen dat deze ruimtes bedoeld zijn voor het toegankelijk houden van kunst en cultuur voor iedereen en voor het organiseren van maatschappelijke initiatieven en bedrijvigheid of kleine bedrijvigheid waarbij uitwisseling en kruisbestuiving mogelijk worden. Ik heb zelf ook ervaren dat het echt heel waardevol is. Wij willen dat deze ruimtes bestemd zijn voor zowel startende makers en initiatieven als voor de meer gevestigde makers en organisaties. We willen dat de werkruimtes voor de creatieve sector en voor maatschappelijke initiatieven door de politiek en de gemeente serieus genomen blijven worden en een volwaardige positie in het werklandschap krijgen. Wij willen dat binnen de broedplaats ruimte is voor een diverse, inclusieve en creatieve gemeenschap, waarbij eenieder mag zijn wie diegene is en wederzijds respect centraal staat. Wij denken dat bijvoorbeeld het pand van de voormalige kartonfabriek De Halm in Hoogkerk, voormalige tabaksfabriek Niemeyer, Travertijnstraat 12 -

eerder bekend als backbone - of een verzameling kleinere panden verspreid over de stad hiervoor gebruikt kan worden. Wij willen dat duurzaamheid een centrale rol speelt in de realisatie van een permanente broedplaats, continuïteit voor de creatieve sector, relatieopbouw met de omgeving en onderhoud en beheer van bestaande panden. Wij willen dat de financiering een mix wordt van gemeentelijke, provinciale, Rijks en Europese gelden, bij voorkeur samen met private en commerciële geldstromen met als uiteindelijk doel dat de betaalbaarheid van de ruimtes gewaarborgd wordt. Wij willen heel graag dat de gemeente actief en tijdig de kunst en cultuursector in zijn breedste vorm betreft in het formuleren van beleid en het realiseren van die hierboven gestelde doelen. Wij zien het voor Groningen als grootste stad in het noorden, als bruisende studentenstad en als jongste stad van Nederland de rol weggelegd van de permanente culturele hoofdstad van de noordelijke provincies. Wij vinden dat wij het aan de inwoners verplicht zijn om dit culturele en artistieke klimaat op peil te houden en de best mogelijke concurrentiepositie te bieden voor de creatieve sector. Daarbij hoort wat ons betreft een permanente en laagdrempelige broedplaats. Hier wou ik het graag bij laten. Dank u wel.

00:18:56

Voorzitter: Helder. Bedankt. Mogen de raadsleden nog een vraag aan u stellen?

00:19:03

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Zeker.

00:19:05

Voorzitter: VVD.

00:19:06

Mevrouw Jacobs-Setz: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel voor het inspreken. Als ik goed heb geluisterd, en u mag mij corrigeren als ik niet goed heb geluisterd, heeft u gezegd dat u in de financiering een mix wil van gemeentelijk, provinciaal, Europees, geld van particulieren en geld van de ondernemers. Voor mij is het wat lastig om in mijn brein helder te krijgen waarom voor de financiering van deze ondernemers zo veel extern geld nodig is. Zou u mij mee kunnen nemen in uw afweging waarom u dat vindt?

00:19:49

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Ik denk dat een broedplaats gebaat is bij een divers huurderspubliek of koperspubliek, hoe je het maar noemt. Ik denk dat er ook heel goed bedrijvigheid in kan, dus meer de commerciële sector. Ik denk dat er heel goed een combinatie gemaakt kan worden van bijvoorbeeld de huuropbrengsten maar ook bijvoorbeeld een vastgoedfonds - waarvan ik weet dat er over gesproken wordt door bijvoorbeeld Roemte - maar er zijn bijvoorbeeld ook banken die zich bezighouden met het financieren van broedplaatsen zoals Triodos Bank. Ik denk dat er vele mogelijkheden zijn en dat het goed is om dat te combineren. Is dat een antwoord op uw vraag?

00:20:37

Mevrouw Jacobs-Setz: Ja. U noemde inderdaad ook een aantal commerciële bedrijven. Ik zit gewoon te denken. U vindt zichzelf ondernemer, toch? We hebben heel veel ondernemers in onze gemeente en ik vraag me af waarom we de ene

ondernemer - ik ben volksvertegenwoordiger, dus ik moet het ook uit kunnen leggen - voor een heel groot deel zou willen helpen met zijn bedrijfsruimte en een andere ondernemer niet.

00:21:04

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Dat snap ik. Daar kan ik alleen maar uit eigen ervaring over spreken. Ja, je bent ondernemer. Het is een hele moeilijke sector om jezelf in staande te houden. Wat ik heel vaak hoor, is dat mensen het wel heel belangrijk vinden, maar om er geld mee te verdienen, is een hele klus. Als je het belangrijk vindt, moet er dus wel ergens geld vandaan komen.

00:21:27

Voorzitter: Zijn er nog andere fracties? Partij van de Arbeid.

00:21:29

Mevrouw Gierkink: Dank u wel voor het manifest. Ik vroeg me nog af: u huurt al langere tijd bij dergelijke broedplaatsen of atelierplaatsen. Eén van de uitgangspunten die genoemd wordt, is de doorstroom na bijvoorbeeld vijf jaar. Ik vroeg me af hoe jullie die plannen voor doorstroom zien, zeker als je een mix van verschillende type huurders hebt.

00:21:59

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Ik denk dat in een ideale wereld die doorstroom er zou zijn. Ik denk dat in de praktijk de vraag is of je kunt verwachten dat elke creatieve ondernemer na vijf jaar een volledig commercieel gevestigd bedrijf is en zichzelf in die zin kan bedruipen en de reguliere tarieven kan betalen. Daar heb ik mijn twijfels over. Wij pleiten ook echt voor een combinatie met maatschappelijke initiatieven. Daar heb je een heel ander financieel plaatje. In het ideale geval dus wel, maar ik denk dat het niet realistisch is.

00:22:26

Voorzitter: Nog een vraag van de Partij voor het Noorden.

00:22:30

Mevrouw Bernabela: Bedankt voor manifest. Ik vroeg mij af: wat is de meerwaarde voor de omgeving van zoiets? Kunt u dat nog wat beter uitleggen?

00:22:46

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Meerwaarde van een broedplaats voor de omgeving? Als ik bijvoorbeeld kijk naar Backbone, Travertijnstraat 12 inmiddels, is het huurderspubliek iets veranderd, maar daar zat bijvoorbeeld een sportschool, er zit een free café waar mensen uit de omgeving en uit de stad kunnen komen eten, een fietsenmaker, verenigingen, jeugdcentrum zit in Travertijnstraat 6. Er zijn heel veel initiatieven die door de buurt gebruikt worden. Ik denk dat het nog veel meer versterkt kan worden. Als je zegt: "Ik heb een permanente plek. Wij willen hier echt wat van gaan maken samen", dan kun je ook een cultureel aanbod gaan doen: workshops, lezingen, noem maar op. Ik denk dat daar zeker meerwaarde is voor de buurt. Ik denk ook dat als een plaats permanent is die waarde van begin af aan opgebouwd kan worden, samen met de buurt, de omgeving.

00:23:46

Voorzitter: Nog een vraag van D66.

00:23:51

Mevrouw Martinez Doubiani: Dank u wel, voorzitter. Dank, mevrouw Van der Linden, voor het inspreken en het manifest. Het werd zonet benoemd over de financieringsmogelijkheden. U benoemde het zelf ook in het manifest. Er is ook onderzoek gedaan door Roemte naar broedplaatsen. Zij hebben een aantal adviezen gegeven aan de gemeente waaronder één advies voor een financieringsmix met betrekking tot een coöperatie die op te richten. Hoe kijkt u daar vanuit de praktijk naar?

00:24:28

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Waarnaar specifiek?

00:24:33

Mevrouw Martinez Doubiani: Naar bijvoorbeeld een financieringsmogelijkheid op te zetten door middel van een coöperatie.

00:24:37

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Ik denk dat het een goede mogelijkheid is.

00:24:40

Voorzitter: Volgens mij hebben we alle vragen gehad. Mevrouw Van der Linden, heel erg bedankt voor uw verhaal en de beantwoording op de vragen van de raadsleden. Dank u wel. Zoals bekend werken we in twee termijnen - want we gaan nu over op het gedeelte van de raad - waarbij de tweede termijn bedoeld is voor woordvoering en debat. Er is vier minuten tijd voor elke fractie en zestien minuten tijd voor het college. Voorafgaand aan de eerste termijn kunnen er politieke vragen gesteld worden waarop het antwoord behulpzaam kan zijn voor het vervolg. In de eerste termijn kan niet worden geïnterrupteerd. Dan is het nu het moment om te inventariseren welke fracties vragen willen stellen aan de wethouder. Partij voor het Noorden.

00:25:39

Mevrouw Bernabela: Bedankt, voorzitter. Ik vroeg mij af als er vanaf 2020 al onder de aandacht was dat we een broedplaatsenbeleid gingen vaststellen waarom er niet wat eerder op geparticipeerd is. Dank.

00:26:06

Voorzitter: GroenLinks.

00:26:12

Mevrouw Middelhuis: Bedankt voor het woord. Aanvullend op de vraag: er is vanaf 2020 al een aanpak broedplaatsen vastgesteld. Waarom duurt het zolang, heeft het zo lang geduurd, totdat er een definitief beleidskader komt? Hoe zal het proces na dit meer definitieve beleid eruitzien. Wanneer komt het? Daar zijn wij benieuwd naar. Hiernaast zien we ook in de brief dat er 200.000 euro structureel beschikbaar zou komen voor dit beleid. Wij vragen ons af waar dit geld precies naartoe gaat. Wij zien graag dat het eerder besteed wordt aan werkelijk nieuwe ruimte dan aan bijvoorbeeld ambtelijke capaciteit. Bedankt.

00:26:58

Voorzitter: Partij voor de Dieren.

00:26:58

Mevrouw Bosma: Dank u wel. Vier korte verduidelijkende vragen op het stuk. In de brief is te lezen: we willen onze bestaande vastgoedlijn continueren en dat betekent dat we blijven werken aan tijdelijke ruimtes op gemeentelijke locaties. We vragen ons af: als je dat op deze manier schetst of er dan niet altijd sprake is van tijdelijkheid en verlies van panden, dat je dus niet inzet op die permanente plekken wat wel één van de mogelijke doelen is wat ook in het stuk staat. Dan de tweede. We hebben net een sessie gehad over de Omgevingswet. Als ik het goed heb begrepen, vervallen bij de invoering van de Omgevingswet de huidige bestemmingsplannen. Ik vroeg me af hoe het college aankijkt tegen het eventueel toevoegen van de broedplaats als bestemming. Dan de maatschappelijke waarde van broedplaatsen wordt onderzocht, is te lezen. Ik vroeg me af of die ook wordt meegenomen in de berekening van wat het kost en oplevert voor de gemeente. Tot slot: zou een gemeentelijk ontwikkelbedrijf ook een rol kunnen spelen in het aankopen van vastgoed? Voor de kostende huur, wordt dat ook meegenomen in het onderzoek?

00:28:16

Voorzitter: D66.

00:28:16

Mevrouw Martinez Doubiani: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan het college voor de brief en de onderzoeken. We hebben drie vragen. Ik wil het eerst het college vragen wat er exact wordt bedoeld met het investeren in permanente broedplaatsen. Doelt het college op plekken en ruimte dat een permanent karakter krijgt voor broedplaatsen of gaat het ook over het concept? Een broedplaats is een soort van tijdelijk. Dat wordt ook gezegd in de brief. Dan ga ik door naar mijn tweede vraag. Er wordt ook gesteld dat er na vijf jaar wordt gestuurd op doorstroming. Wij vroegen ons af, in het kader van bijvoorbeeld nieuwe landelijke wetgeving, hoe het college kijkt naar de juridische risico's voor bijvoorbeeld tijdelijke huurcontracten en of daar ook rekening mee wordt gehouden. We zijn echt benieuwd naar de regels. Als derde nog een laatste vraag voor het college over de financiering. Wij zijn benieuwd of de financiering die in deze brief benoemd wordt voldoende is voor het uitbreiden van de ijzeren voorraad en of het college wellicht ook nog kijkt naar andere financieringsmogelijkheden, dus ook met bijvoorbeeld een coöperatief model zoals in het advies van Roemte wordt gesteld. Dat is het, voorzitter.

00:29:48

Voorzitter: Zijn er nog meer vragen aan het college op dit moment? Nee, dan gaan we over op de beantwoording van wethouder Van Niejenhuis.

00:30:00

Wethouder Van Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Ik heb de derde vraag van Partij voor de Dieren niet zo snel mee kunnen krijgen. Misschien kunt u die straks nog even herhalen en begin ik eerst bij Partij voor het Noorden en ga ik het rijtje af. U zegt samen met GroenLinks van er was al een aanpak, er werd al twee jaar gesproken over nieuw broedplaatsenbeleid. Waarom dan nieuw beleid op dit moment? Ik denk om twee redenen. Het ging niet per se slecht in Groningen. Dat hebben jullie ook kunnen zien in de onderzoeken die hieronder liggen, dat er vrij veel ruimte in Groningen is voor alle verschillende soorten broedplaatsen die we onderscheiden, één een beetje meer dan de ander. Het kost ook gewoon tijd om zo'n

aanpak op te gaan tuigen. Je moet daar ambtelijke capaciteit voor hebben, er moet voldoende prioriteit op liggen vanuit de coalitie of andere delen van de raad. De vraag zou ook door de raad zelf beantwoord kunnen worden, maar dit is het antwoord vanuit het college. GroenLinks vraagt ook: "Hoe ziet het vervolg eruit?" Ik kan me zo voorstellen dat als we deze richtinggevende uitspraken die het college nu aan u voorlegt met u besproken zijn wij in de eerste helft van 2024 bij u terugkomen met een nadere uitwerking van deze richting en dat we in een aantal stappen gaan komen tot het vaststellen van echt het nieuwe beleid. Ik hoop dat we dan voor de zomer van 2024 daar weer een eerst stevige volgende stap in kunnen zetten. GroenLinks vraagt ook van er wordt dan 2 ton beschikbaar gesteld. Gaat dat naar beleid en ambtenaren of gaat het naar ruimtes? Liever naar ruimtes. Ja, dat is goed, maar dan stoppen we nu met beleid maken. Wat wilt u? Partij voor de Dieren vraagt naar de permanente ruimtes en ook dat we zeggen: "We gaan door met de manier waarop we nu werken." Het antwoord daarop is en-en. We zeggen heel duidelijk in de brief van los van hoe we nu werken - daarin gaat het al best goed, want we hebben een stad met een hoge dynamiek waar steeds ruimtes beschikbaar komen - blijven we daarop inzetten. Als we kansen zien om een ruimte, die beschikbaar komt, te benutten voor broedplaatsen, zullen we dat doen. Tegelijkertijd zien wij nu ook wel dat er bijvoorbeeld in de loop van de komende jaren een aantal grotere locaties niet meer beschikbaar zouden kunnen zijn als broedplaats en dan wordt het echt noodzakelijk om een stevige permanente voorraad te hebben, zoals zojuist door de inspreker ook beargumenteerd is, dat je die gewoon nodig hebt. Daar willen we, meer dan in het verleden, op inzetten. Die derde vraag, zou u die voor mij kunnen herhalen?

00:32:28

Mevrouw Bosma: Ja, zeker. Er stond in de brief dat de maatschappelijke waarde van broedplaatsen wordt onderzocht. Ik vroeg me af of dat ook wordt meegenomen in uiteindelijk de financiële afweging van baten en lasten. Wat hebben we hier naast het financiële aan?

00:32:45

Wethouder Van Niejenhuis: Ik denk dat het iets is wat het college en ook raad zullen moeten gaan doen. De ambitie die in deze beleidsbrief staat, is niet een kleine ambitie. We zeggen dat we structuur 50.000 vierkante meter willen toevoegen aan de voorraad. Dat gaat geld kosten. Ik ben het ook met de inspreker en met een aantal van jullie eens dat het mogelijk is om daar externe middelen voor aan te trekken. Het is een stevige ambitie. Dat brengt ons echt in de top van Nederland. Dan zullen we met elkaar moeten afwegen of we dat geld ervoor over hebben en daar zit een maatschappelijke baat aan die zeker meegewogen moet worden, ook een economische. We weten wat stevig broedplaatsenbeleid kan opleveren voor steden, dus dat is niet alleen maar een maatschappelijke baat, maar zeker ook een economische. Uw laatste vraag was: "Kunnen gemeentelijke ontwikkelingsbedrijven een rol spelen bij de broedplaatsen?" Dat zou best kunnen, dus dat is ook iets wat we meenemen in het vervolg. Dat gemeentelijk ontwikkelingsbedrijf is, zoals jullie weten, in oprichting. Het doel daarvan is om ontwikkelingen mogelijk te maken die belangrijk zijn voor de stad, maar die misschien niet economische per definitie zullen renderen voor marktconforme opbrengsten. We kunnen kijken of een broedplaats een functie is die in het maatschappelijke ontwikkelingsbedrijf een plek zou kunnen

krijgen. D66 vraagt naar wat zijn dan permanente broedplaatsen? Is dat echt een fysieke plek of is dat een concept? Ik denk beiden, maar zeker ook het eerste. We willen echt graag vaste plekken ontwikkelen, waarvan de makers weten: ik hoef hier niet over een aantal jaren weg, ik hoef me geen zorgen te maken dat deze plek over een aantal jaren weg is. Waar we het wel over moeten hebben, is: welke doelgroep zit daar dan en hoe lang? Dat heeft u ook in de brief kunnen lezen. Stellen we die plek beschikbaar voor de maker voor zo lang als hij of zij dat wenst? Of zeggen wij - dat is een beetje de richting die het college kiest in deze brief - wij zouden vooral de ongelijkheid willen opheffen tussen de mensen die nu een plek hebben en de mensen die een plek nodig hebben. We zeggen van doe dat nou voor een periode van vijf of tien jaar en zorg dan dat er weer ruimte gemaakt wordt voor nieuw talent. Dan blijft er een component van tijdelijkheid en onzekerheid in de broedplaats, maar niet per definitie in de plek, maar meer in de gebruiker. Dat is meteen een eerste aanzet voor de tweede vraag die u stelt: hoe kijken we naar die doorstroming van vijf jaar? Dit is hoe we daarnaar kijken. Dit is ook hoe het gebruikelijk is in andere steden. Wij moeten uiteraard wel kijken hoe dat zich verhoudt tot landelijke wet- en regelgeving. Het is ook de vraag of het moet in een vorm van huurcontracten of dat het meer gebruikersovereenkomst zouden kunnen zijn. Dat is allemaal iets wat in de uitwerking een plek moet krijgen. Is er voldoende geld, is kort gezegd de laatste vraag, of moeten we ook naar externe financiering kijken? Ik denk dat we zeker naar externe financiering moeten kijken. Dat zal ook verschillen per type broedplaats. Je kunt misschien verwachten dat er voor de ene type broedplaats misschien wel meer geld vanuit bedrijvigheid beschikbaar is dan voor de andere. We zullen ook daar wat onderscheid in moeten maken en zullen naast de bedrijven ook zeker moeten kijken naar overheidssubsidies om dit mogelijk te maken.

00:36:00

Voorzitter: Dan gaan we nu over naar het tweede termijn, waarin u uw visie op de bespreekpunten die zijn aangedragen door het college kenbaar kunt maken. Welke fractie wil beginnen? Partij van de Arbeid.

00:36:13

Mevrouw Gierkink: Bedankt, voorzitter. Afgelopen jaar zagen we een nieuw natuurfenomeen in Groningen. Er was namelijk opeens een broedseizoen in de winter gaande. Met het vrijkomen van het gebouw van Niemeyer broeden heel creatief Groningen nieuwe ideeën uit waar we inmiddels wel vijf Niemeyers mee kunnen vullen. Als het één ding duidelijk heeft gemaakt, is dat we in een gemeente barstend van de creativiteit wonen, maar die ook uit zijn voegen barst. We hebben nieuwe ruimte nodig, we hebben betaalbare ruimte nodig en we hebben permanente ruimte nodig. Daar komen ook financiën bij kijken. Daar wil ik ook meteen mee beginnen, want voordat ik inga op de uitgangspunten, wil ik aan de wethouder vragen of hij kan toezeggen dat we bij het voorjaarsdebat weten hoe dit beleid op een structurele manier geprogrammeerd kan worden, zodat we niet steeds achter de feiten aan blijven lopen en het allemaal hapsnap financieren. Daarbij zouden we willen vragen of een revolverend fonds een mogelijkheid is die daarin meegenomen kan worden. Als we kijken naar het instrumentarium is het daarbij voor ons vooral belangrijk dat we nu echt opschieten en aan de slag gaan. We praten hier al ontzettend lang over, zoals eerder aangegeven. We moeten echt snel op zoek naar nieuwe ruimte.

00:37:28

Voorzitter: Interruptie van de VVD.

00:37:30

Mevrouw Jacobs-Setz: Excuus, voorzitter, maar dat ging over een zin van eerder. Ik hoorde u zeggen dat u van het college wil horen bij het voorjaarsdebat, dus volgend jaar juni, hoe het met de financiering zit. Wat vindt u zelf? Wilt u daar extra geld voor vrijmaken? Ten koste van wat zou dat wat u betreft mogen gaan?

00:37:49

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

00:37:51

Mevrouw Gierkink: Ik denk dat ik met vragen aan het college hoe we dit structureel kunnen programmeren duidelijk is dat ik mogelijkheden zie om dat op die manier te doen. Ik vind het lastig om nu te zeggen ten koste van wat, omdat als je nu vraagt aan ambtenaren, mensen die eraan meewerken, hoeveel het tekort is dat we nu hebben zij dat nog niet weten. Ik denk dat we ook het onderzoek moeten afwachten voordat we daar echt uitspraken over kunnen doen. Het maakt natuurlijk nogal een verschil of dat het hier over tonnen of miljoenen gaat.

00:38:23

Voorzitter: Nog een interruptie nog van de VVD.

00:38:24

Mevrouw Jacobs-Setz: Het kan zijn dat u dat oprecht meent, maar het klinkt natuurlijk ook wel een beetje makkelijk. U heeft er wel wat voor over, u vindt het heel belangrijk, maar als het veel geld kost, dan denkt u daar misschien anders over, terwijl u best weet als we het pand van Niemeyer willen aankopen, denk ik niet dat British American Tobacco dat voor 1,5 ton aan de gemeente verkoopt. Dat zijn natuurlijk dingen in orde van grootte. Nu hebben u en ik vast geen makelaardij gestudeerd, dus weten we de waarde van een pand niet. We kunnen ons voorstellen dat het in zeven cijfers gebeurt. Is dat dan voor u te veel en zegt u van dan wordt dat niet de culturele broedplaats en dan gaan we niet uitbreiden? Of wilt u daar op dit moment geen uitspraak over doen?

00:39:07

Mevrouw Gierkink: Over één specifiek pand lijkt me niet dat deze sessie per se hoeft te gaan, maar je kan natuurlijk wel kijken op wat voor manier je iets structureel programmeert. Als wij zeggen dat we over een periode van veel tijd ieder jaar een bepaalde hoeveelheid geld in een fonds stoppen, denk ik dat daar best wel veel mogelijkheden voor zijn en dat we daar ook wel naar moeten kijken met zijn allen. Dat is natuurlijk anders dan als we juist misschien incidenteel steeds, zoals ik al zei, opnieuw naar geld moeten zoeken. Dan kunnen we daar beter op voorbereid zijn. Dan ga ik verder met mijn woordvoering.

00:39:40

Voorzitter: Eerst Student en Stad.

00:39:41

Mevrouw De Groot: U zegt van we weten nog niet hoeveel geld dit gaat kosten, dus ik weet nog niet waar we dat vanaf zouden willen snoepen. Maar u vraagt wel om een toezegging van de wethouder om met het voorjaarsdebat toe te zeggen dat het

gaat lukken, terwijl we helemaal niet weten of het om 1 of 100.000 miljoen gaat. Hoe zou de wethouder dat nu wel moeten weten? Hoe moet hij dan weten waar hij op toe zegt?

00:40:06

Mevrouw Gierkink: Ik vraag om te laten zien hoe het structureel geprogrammeerd kan worden. Daar moeten wij als raad uiteindelijk over beslissen. Kan ik verder? We willen dus snel op zoek naar nieuwe ruimte en daarbij ook permanente ruimte, juist in de wijken waarbij we ook de waarde van broedplaatsen voor de wijken met sociale functies heel belangrijk vinden en niet alleen maar het verbanden naar de rafelranden van de stad. Daarom willen we ook echt de sector betrekken bij het vormgeven van het beleid. Zij kunnen ons juist laten zien wat die waarde is en dat hebben ze ook al gedaan. Ze hebben ontzettend veel ideeën laten zien, ook met dit manifest weer. We willen vooral erop aandrukken om dat echt samen met hen te gaan doen en hen ook eigenaarschap te geven over nieuwe broedplaatsen. Tenslotte nog de doorstroom waarbij we willen meegeven: ja, nieuwe makers hebben behoefte aan tijd, continuïteit en vertrouwen om zichzelf te kunnen ontwikkelen. We snappen de focus op deze makers en dat zien we ook echt. Als na een aantal jaar makers eruit moeten, dan moeten we dat wel in verband blijven zien met de andere ruimte die in de gemeente beschikbaar is. Het in kaart brengen van het culturele ecosysteem lijkt ons daar heel goed voor. Dat was het.

00:41:48

Voorzitter: Student en Stad.

00:41:52

Mevrouw De Groot: Dank u wel, voorzitter. Student en Stad onderstreept het belang van broedplaatsen in onze gemeente. Juist voor Groningen. De jongste gemeente van Nederland nota bene. We willen onze jonge creatievelingen en hun talent graag hier houden. Daarom moeten wij hen een kans geven hun start-up, hun atelier of hun opnamestudio hier te vestigen. We hebben met z'n alle mooie plannen waar we ons goed in kunnen vinden. Alleen we hebben één gezamenlijke tegenstander, namelijk: het kost allemaal een hoop geld. Dat is erg jammer, want het maakt het lastiger om permanente locaties te vinden, terwijl juist hier ook veel behoefte aan is. We zullen ons dus ook moeten richten op tijdelijke locaties. Bij tijdelijke locaties is het wel heel erg van belang dat we leren van het verleden en van eerdere situaties, bijvoorbeeld bij Backbone, dus dat we ons inspannen om zoveel mogelijk duidelijkheid te bieden over de termijn en tijdig en helder met hen communiceren. Daarnaast denken we dat het goed is dat de gemeente hier niet op de beheerdersstoel gaat zitten voor de verandering. We moeten en kunnen hier samenwerken met andere partijen. Ook denken wij dat het goed is om te kijken of we de onderlinge community kunnen versterken. Onder de start-ups is deze verbintenis er al wat meer, begreep ik, maar onder de creatievelingen is dat nog wat minder. Wel wordt de behoefte van de gebruikers geproefd, wat heel fijn is, want als zij zich beter verenigen, kunnen we ook makkelijker zaken met elkaar doen en contacten onderhouden. Wat wat ons betreft nog een heel waardevolle toevoeging zou zijn, is het aanstellen van een broedplaatsmakelaar of hoe je die beste persoon ook wil noemen, zoals ze dit bijvoorbeeld in Den Haag ook georganiseerd hebben. Deze persoon probeert de potentiële gebruikers en de beschikbare ruimte zo goed mogelijk met elkaar te

matchen. Dit is belangrijk omdat we weinig ruimte hebben en de behoefte van de gebruikers ook best wel verschillend is. Op deze manier heeft de potentiële gebruiker ook een duidelijk aanspreekpunt. Om onze gezamenlijke tegenstander, namelijk die hoge kosten, nog eens te lijf te gaan, zien wij ook wel kansen in het mixen van broedplaatsen met commerciële functies om zo een meer levensvatbare locatie te creëren en dus meer kans te geven aan jong talent.

00:44:14

Voorzitter: Een interruptie van de SP.

00:44:17

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik ben wel benieuwd waar Student en Stad op doelt als het zegt: "Onze grote vijand is de kosten". De kosten voor wat precies?

00:44:29

Mevrouw De Groot: Als jij een broedplaats voor startende ondernemers of creatieve mensen maakt, levert dat niet bakken met geld op. Dat kost ons heel veel geld, dus je moet naar een manier zoeken om dat wat voordeliger te maken. Als je dat mixt met commerciële functies die wat meer rendabel zijn, komt er automatisch een positiever beeld onderaan de streep.

00:44:58

Voorzitter: Nog een interruptie van SP.

00:44:59

De heer Brandenburg: Een vervolgvraag. Ik ben benieuwd of Student en Stad er ook een analyse op nahoudt hoe het komt dat er zo weinig ruimte is in de stad, dat huur voor panden en ateliers ontzettend duur is voor mensen in de stad. Hoe denkt u dat het komt?

00:45:16

Voorzitter: Student en Stad.

00:45:17

Mevrouw De Groot: Ik gok dat u wil zeggen: door de markt.

00:45:24

De heer Brandenburg: Nee, ik vraag gewoon oprecht naar de analyse. Ja, dat zeggen wij altijd. Dat is helder. Ik ben benieuwd of u daar ook een analyse op heeft. U gaat er wel automatisch vanuit dat de gemeente die broedplaatsen dus moet faciliteren en daardoor kost het geld toch?

00:45:44

Mevrouw De Groot: Ja, daardoor kost het geld. We hebben het hier over broedplaatsen. Ik heb net gezegd dat we het belangrijk vinden. Die kosten dan automatisch geld. Als die niet super rendabel zijn, wat met broedplaatsen vaak zo is... Men wil daar zitten, omdat je geen bakken met geld verdient maar we vinden het wel met z'n allen heel belangrijk wat deze makers maken en wat ze doen. Dus vinden we het belangrijk, hangen we er een waarde aan en willen we daar geld in stoppen. Het geld groeit bij ons ook niet op de rug, dus moeten we wel kijken hoe we dat iets voordeliger kunnen maken.

00:46:23

Voorzitter: Nog een interruptie van de Partij voor het Noorden.

00:46:25

Mevrouw Bernabela: Ook over dat punt. U zegt van ik wil het combineren met - misschien komt u er nog op - met commerciële bedrijven. Hoe ziet u dan die verhouding? Hoeveel bedrijven worden er commercieel? Hoe ziet Student en Stad dat? Ik hoor het graag.

00:46:46

Mevrouw De Groot: Dat zijn natuurlijk allemaal commerciële bedrijven. Het zijn vrijwel allemaal ondernemers die erin zitten. Wat voor verhouding? De procenten heb ik nu niet paraat hoe we dat zien. Ik weet niet goed hoe u bedoelt. We gaan dat mixen. Dan gaan we daar wat meer rendabele bedrijven in zetten. Ik weet het niet goed.

00:47:15

Voorzitter: In verband met de spreektijd gaan we verder met je woordvoering.

00:47:18

Mevrouw De Groot: Ik rond af. Tenslotte vinden we het ook belangrijk om duidelijke doorstroomregels te maken - wellicht verschillende regels voor verschillende categorieën broedplaatsen - zodat willen de broedplaatsen ook blijven gebruiken voor wat ze bedoeld zijn, namelijk beginnend en/of jonge creatieve geesten en ondernemers een kans te geven zich te ontplooien in onze mooie gemeente.

00:47:45

Voorzitter: Volgende woordvoering van de SP.

00:47:54

De heer Brandenburg: Dank, voorzitter. Ik zal het kort houden. Mijn fractie kan zich grotendeels wel vinden in deze ambitieuze plannen voor meer broedplaatsen in onze gemeente, omdat broedplaatsen volgens ons ook een culturele en maatschappelijke verrijking kunnen zijn voor de gemeente. Wat mijn fractie betreft met name in onze dorpen en in onze wijken. Juist die verrijking voor het maatschappelijk en het culturele leven in verbinding brengen met de sociale opgave is voor mijn fractie een belangrijk argument om broedplaatsen te willen hebben. Daardoor kan mijn fractie zich ook wel vinden in het standpunt van het college om geen broedplaatsbeheerder te willen zijn. Wij denken dat met name die creatievelingen of mensen die zich daar willen vestigen dat een stuk beter kunnen dan in ieder geval ik en ik gok dan het college. Wij vinden overigens dat we in die broedplaats ons vooral zouden moeten richten op ruimte bieden voor creatieve bedrijvigheid, jonge makers, kunstenaar, voor sectoren die daadwerkelijk kwaliteit toevoegen aan de somberheid van het dagelijks bestaan, om hem optimistisch neer te zetten. Wij kunnen ons daar ook wel bij voorstellen dat het soms nodig is om ruimte te bieden aan makers en creatievelingen om wat langer te blijven en zitten wij niet direct vast aan die vijf jaar. Zeker als je de verbinding wilt zoeken met de buurt, met het sociale domein, met dat soort opgaves. Dan denk ik dat meer dan vijf jaar meer nodig is. Mijn fractie is overigens wat minder enthousiast en vindt het wat minder nodig om start-ups allemaal maar te begeleiden en te faciliteren. Uiteindelijk blijft dat toch vooral ondernemers die vooral een nieuw idee te gelden willen maken en uiteindelijk over willen genomen worden door een

grote speler die een groot kapitalist is. Dat moeten wij als gemeente niet willen faciliteren. Dank u wel. Oh ja, tot slot...

00:49:56

Voorzitter: Een interruptie van D66.

00:50:00

Mevrouw Martinez Doubiani: Dank u wel, voorzitter. Wij zouden D66 niet zijn als we de SP niet zouden vragen van hoe de uitbreiding van bijvoorbeeld de ijzeren voorraad straks gefinancierd moet worden. De wethouder heeft zelf ook gezegd dat het wat geld gaat kosten. Hoe kijken jullie daarnaar? Zien jullie misschien ook mogelijkheden voor alternatieve financieringsmogelijkheden dan alleen vanuit de gemeente?

00:50:25

Voorzitter: SP.

00:50:25

De heer Brandenburg: We hebben een miljoen in het economisch programma zitten wat toch relevant geld is. Daar zal ik in de coalitie waarschijnlijk een robbertje voor moeten vechten. Tot slot, voorzitter, wou ik nog wel opmerken dat we ook niet moeten vergeten waardoor het nou komt dat we als gemeente dit soort broedplaatsen moeten ontwikkelen. Dat is omdat er te weinig atelierruimte is. Dat is omdat er te weinig panden zijn. Dat is omdat de huur onbetaalbaar is. Dat komt omdat wij 30 jaar lang de inrichting van onze stad aan de markt hebben overgelaten. Inderdaad, mevrouw De Groot.

00:51:00

Voorzitter: Interruptie van de VVD.

00:51:01

Mevrouw Jacobs-Setz: Dank u wel, voorzitter. Ik had uiteraard ook de vraag voor u ten koste van wat u dat wil gaan doen, maar dan heb ik inmiddels het antwoord op. Dat is het economisch programma. U zei al: dat ga ik in de coalitie niet halen. Dan zou ik graag uw second best willen horen. U vertelde ook dat u het belangrijk vindt dat er ruimte is voor - en ik hoop dat ik uw woorden goed heb onthouden - kwalitatief goede kunst. Wie moet beoordelen of het kwalitatief... U schudt wel nee, maar het triggerde mij dat u ergens aan het product wat kwam een waarde hechten. Zou u mij kunnen helpen welke woorden u dan wel gebruikte? Ik vroeg me af hoe we dan beoordelen wat de waarde daarvan is en niet in geld, maar in toevoeging.

00:51:53

De heer Brandenburg: Nee, dat is niet wat ik zei. Ik zei: "Wij moeten [crosstalk]

00:51:56

Voorzitter: Wel via de voorzitter.

00:51:57

De heer Brandenburg: Voorzitter, dat is niet wat ik zei. Voor mijn fractie staat voorop dat als je gemeentelijk geld in dit soort broedplaatsen steekt dat het terecht moet komen bij makers, bij instituties, voor mijn part bedrijven die een functie hebben, die iets toevoegen aan de kwaliteit van het dagelijks bestaan. Dat is wat ik zei. Ik wil niks zeggen over de kwaliteit van het product zij maken. Ik vind dat als wij geld besteden

aan een dergelijk broedplaats dat het een sociaal of maatschappelijk nut moet hebben. Cultuur heeft voor mijn fractie maatschappelijk nut.

00:52:41

Voorzitter: Vervolg vraag VVD.

00:52:42

Mevrouw Jacobs-Setz: Dank, voorzitter. Dan is mijn vraag kelder. Ik wilde vragen: wanneer heeft het maatschappelijk nut? Elke kunst uitoefening heeft voor u maatschappelijk nut. Klopt dat?

00:52:51

De heer Brandenburg: Ja, voorzitter, het is niet aan mij om de kwaliteit van kunst te duiden.

00:52:56

Mevrouw Jacobs-Setz: Dank u. Ik was daarover in verwarring.

00:52:57

Voorzitter: Dan hebben we nog een interruptie van CDA.

00:53:01

De heer Kooi: U zegt net dat die start-ups allemaal overgenomen willen worden door de kapitalisten.

00:53:10

Voorzitter: U moet ook via de voorzitter praten.

00:53:11

De heer Kooi: Dank u wel, voorzitter. Meneer Brandenburg zei net dat die kapitalisten die start-ups willen overnemen, dat ze dat daarom doen. Dat is volgens mij wel een beetje een simpele aanname. Waar passen die start-ups dan wel thuis in Groningen, volgens u?

00:53:30

Voorzitter: SP.

00:53:33

De heer Brandenburg: Dat is wel een goede vraag. Ik weet niet of ik het nut van start-ups zo onderschrijf.

00:53:39

Voorzitter: Ze zijn toch wel cruciaal voor de economie. Het zijn nieuwe bedrijven, nieuwe initiatieven die de economie juist kunnen aandrijven. Ik denk dat het wel vrij belangrijk is.

00:53:49

De heer Brandenburg: Dat is de visie van het CDA.

00:53:56

Voorzitter: Volgens mij kunnen we over naar de volgende woordvoering. ChristenUnie.

00:54:04

Mevrouw Van der Heide: Dank u wel, voorzitter. Allereerst zijn we blij om te zien dat de gemeente het relatief goed doet als het gaat om broedplaatsen. De wethouder gaf

het net ook al even aan. Het is het heel fijn om te lezen dat de gebruikers van de broedplaatsen specifiek worden betrokken bij het ontwikkelen van beleid en kaders en dat daar ook een aantal onderzoeken onderlagen. Dan voelt het toch wel als een goed onderbouwd stuk. Daarbij vindt onze fractie de rol die de gemeente voor zichzelf ziet goed waarbij de gemeente faciliteert en ook een grote rol zit voor andere stakeholders. Wij denken dat we op basis van beleid verder kunnen bouwen aan plekken waar startende ondernemers een plek hebben om bedrijven te beginnen, ideeën uit te werken en creatieve ondernemers een plek hebben om zich verder te ontwikkelen. Dat verrijkt Groningen. Wij geloven dat die broedplaatsen daadwerkelijk wat toe kunnen voegen aan onze gemeente en de cultuur daarbij ook verrijkt. Wel vinden we het belangrijk dat er voldoende perspectief is voor deze Groningers in broedplaatsen. Met duurzame plekken hopen we dat dit gewaarborgd wordt. Daarnaast is het begrijpelijk dat daar ook tijdelijke plekken aan moeten worden toegevoegd. Ook bij die tijdelijke plekken zorgen beleid en kaders ervoor dat er perspectief is. Ook bij tijdelijke locatie is het belangrijk dat het duidelijk is hoelang je er kan zitten en bij permanente locatie ook dat het duidelijk is wat je doorstroomtijd bijvoorbeeld moet zijn. Over die doorstroomtijd: wij denken dat die wel nuttig kan zijn, zodat er telkens weer ruimte is voor nieuwe mensen die iets willen creëren, maar het moet wel bij de sector passen. Wij zouden graag zien dat het college kijkt of het per sector misschien ook verschillend moet zijn. Tot slot, nogmaals blij met de broedplaatsen en we zien daarvan ook het belang in de omgeving. Zoals de inspreker ook al aangaf kan het echt iets toevoegen aan de wijk, omdat meer ondernemingen bijvoorbeeld in de buurt zijn die daar iets aan toevoegen, of meer culturen in de buurt. Daarnaast moedigt onze fractie het ook aan dat er voldoende ruimte is voor maatschappelijke initiatieven, juist bij de broedplaats. Ook omdat het een verrijking van de wijk kan zijn en ook voor verbinding kan zorgen tussen bewoners. Broedplaatsen kunnen in verschillende behoeften voorzien. We hopen dat daar bij nieuwe plekken voor al die verschillende behoeften plaats is en dat daar rekening mee gehouden wordt. Bedankt.

00:56:52

Voorzitter: Volgende woordvoering van de VVD.

00:56:53

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik had eerst nog een vraag en dan wil ik ook wel direct mijn woordvoering doen, als u dat graag wilt.

00:56:57

Mevrouw Van der Linden (inspreker): Dat is helemaal goed.

00:56:57

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik had nog een vraag aan de ChristenUnie. U staat heel erg achter het beleid, zegt u. Dat verbaast me natuurlijk niks. Het beleid vraagt ook of we willen gaan investeren. Mijn vraag aan u is: wilt u ook investeren of zegt u van de ambitie kan ook wel zoals het nu is? En ten koste van wat zou u willen investeren?

00:57:17

Voorzitter: ChristenUnie.

00:57:18

Mevrouw Van der Heide: Dank voor het woord en dank voor de vraag. Helaas

hebben we u niet kunnen verrassen of de VVD niet kunnen verrassen. Over de tweede vraag: ik heb er niet van tevoren over nagedacht dat wij een keuze moeten maken tussen broedplaatsen en iets anders. Daar kan ik op dit moment ook geen antwoord op geven. Dan over die investering: wat er in het beleid staat, is al een uitbreiding van de broedplaatsen en dan worden daar permanente broedplaatsen in meegenomen. We denken dat het goed is, omdat dat juist dat perspectief biedt.

00:57:54

Voorzitter: Een vervolgvraag van de VVD.

00:57:59

Mevrouw Jacobs-Setz: Het is natuurlijk geen beleid wat een uitbreiding is. Het is een beleidskader waarvan één van de kaders zijn: we gaan uitbreiden. U heeft de wethouder horen zeggen: "We kunnen niet uitbreiden met gesloten beurs." Als u zegt: "Ik vind alles fantastisch, maar ik heb nog nagedacht over het geld", dan is dat mij om het even, maar dan vind ik dat wel handig als u dat even zegt.

00:58:16

Mevrouw Jacobs-Setz: ChristenUnie.

00:58:17

Mevrouw Van der Heide: Uiteraard moeten we verstandig met het geld omgaan, maar zijn wij ook voor de uitbreiding van de broedplaatsen. Nogmaals, ik kan hier nu niet een keuze maken over waar we dat geld dan vandaan zouden moeten halen. Ik ga wel mee in het voorstel dat het college doet.

00:58:41

Voorzitter: Helder. Volgens mij kunnen we dan over tot de woordvoering.

00:58:43

Voorzitter: Het is dat het geen moties zijn met gratis bier, voorzitter. Dat geeft niet, het is ook al avond, dus dan mag je daarover praten. Als we het over het kader hebben, vrees ik dat mijn partij vrij realistisch is. Daar zijn we ook trots op. Wij weten zeker dat het uitbreiden van een voorraad niet met een gesloten beurs kan. Wij hebben de begroting gelezen en we hebben ook het perspectief van de komende jaren gezien. Dan lijkt ons dat een hele ingewikkelde exercitie. Dan zouden wij zeggen: is dat nou hetgeen wat voor ons topprioriteit heeft? Dat heeft het voor ons dan niet, waarbij wij ondernemers en startende ondernemers in de volle breedte een heel warm hart toe dragen en dat wij ook vinden dat we als gemeente daarin faciliterend en stimulerend moeten optreden. Wij zijn heel erg in het stimuleren van en in het beschikbaar stellen van locaties voor atelierruimtes en creatieve broedplaatsen. Wij zijn natuurlijk ook heel blij met dat we toewerken naar marktconforme huur. Ik zou me ook heel goed kunnen voorstellen dat we daar ook ruimte voor beschikbaar stellen. Op het moment dat je daadwerkelijk ergens zit waar je marktconforme huur betaald, zou mijn vraag zijn: zouden we daar ook de doorstroming na vijf jaar verplicht willen stellen of zou dat juist voor een andere categorie moeten gelden?

01:00:03

Voorzitter: Interruptie van de Partij van de Arbeid.

01:00:06

Mevrouw Gierkink: Bedankt. Ik hoor de VVD aan de ene kant zeggen: het beschikbaar stellen van ruimtes maar aan de andere kant wil de VVD niet de portemonnee trekken. Hoe gaat de VVD dan die ruimtes betalen?

01:00:18

Voorzitter: VVD.

01:00:18

Mevrouw Jacobs-Setz: Dan heeft u niet goed geluisterd, zeg ik via de voorzitter. Als wij bouwgrond beschikbaar stellen, gaan we ook geen gratis huizen weggeven. Dat weet u als geen ander. Het beschikbaar stellen van ruimte of het mogelijk maken dat er ruimte is, is volgens mij nog niet het gratis weggeven. Vandaar dat mijn vervolgzin of het tweede deel van mijn zin was dat ik ook erg blij word dat we het hebben over marktconforme huur. Volgens mij hoeft er dan geen geld bij. Ik denk niet dat een start-up daadwerkelijk alleen maar iemand is die vet wil, commercieel worden en alleen maar zijn bedrijf wil verkopen aan grootkapitaal, maar dat het juist iemand is...

01:00:55

Voorzitter: Ik wilde wachten tot het eind van de zin, maar die ging door. Toch nog een interruptie van de SP.

01:01:02

De heer Brandenburg: Voorzitter, het gaat over marktconforme huur. Dat betekent niet dat er geen geld bij hoeft. Dat betekent dat de huur conform de tarieven in de markt is, waar dus ook vaak een winstpercentage op zit. Een gemeente kan dan toch altijd onder marktconform zitten als u zegt van er hoeft geen geld bij.

01:01:21

Mevrouw Jacobs-Setz: Nee, dat klopt. Ik kan me ook heel goed voorstellen dat je bijvoorbeeld in de start-up - dat was mijn volgende verhaal en dat sluit heel erg aan op wat u zegt - op het moment dat je zegt van we willen mensen stimuleren, dat je dan inderdaad gaat kijken naar wat de stimulering is en dat je dan zegt dat we een ruimte beschikbaar gaan stellen on break even, dat vind ik prima. Wat mijn partij ook heel belangrijk vindt, is dat wij de creatieve ondernemers die we echt een warm hart toedragen wel op dezelfde manier behandelen als een andere ondernemer. Dat hoor ik ook heel graag van de wethouder. Op het moment dat wij de ene ondernemer heel goedkoop - misschien onder de marktwaarde, maar misschien ook onder de kostprijs - zijn bedrijfspand beschikbaar stellen, wat doen we dan met de andere ondernemers? Hoe verhoudt zich dat tot staatssteunaspect? Wat mij betreft zouden wij inderdaad willen zeggen van laten wij ook de gelijkheid, die wij in ieder geval belangrijk vinden, ook hanteren voor deze ondernemers. Het lijkt me ook prima dat we zelf geen broedplaatsbeheerder worden. We zien natuurlijk ook dat een aantal broedplaatsbeheerders zoals Carex dat prima kunnen, dus daar zouden wij ook voor kunnen zijn.

01:02:28

Voorzitter: Drie interrupties inmiddels. Eerst GroenLinks.

01:02:33

Mevrouw Middelhuis: Dank, voorzitter. De VVD noemde wat zaken over ondernemers en dat het fijn is als deze ondernemers uiteindelijk op hun eigen benen

kunnen staan en dat je ze uiteindelijk dus wel een beetje ondersteunt. Mijn vraag aan de VVD, voorzitter, is: sommige gebruikers van deze broedplaatsen zijn maatschappelijke initiatieven of dat zijn kunstenaars die wel een maatschappelijke toegevoegde waarde hebben aan de gemeente, aan de maatschappij, maar misschien nooit een perspectief hebben om marktconform te huren door de sector waar ze in zitten. Ziet de VVD geen plek voor dit soort initiatieven die wel maatschappelijke toegevoegde waarde hebben, maar misschien niet een perspectief hebben op marktconform huren?

01:03:27

Voorzitter: VVD.

01:03:29

Voorzitter: Dat vind ik lastig, voorzitter. Ik denk dat bakker Beukenveld ook een hele maatschappelijke toegevoegde waarde heeft voor de buurt. Ik vind het ingewikkeld om ondernemers op die manier heel erg ongelijk te behandelen. Ik denk namelijk dat elke ondernemer iets toevoegt.

01:03:47

Voorzitter: Er was nog een interruptie van de Partij voor het Noorden.

01:03:49

Mevrouw Bernabela: Bedankt, voorzitter. Ik had toch nog een vraag aan de VVD, ook aansluitend op de vraag van GroenLinks: of de VVD cultuur als maatschappelijke waarde ziet, waar wij voor op aarde zijn. Misschien is dat ook uw uitgangspunt. Of vindt u dat elke ondernemer in principe gelijk is?

01:04:23

Voorzitter: VVD.

01:04:24

Mevrouw Jacobs-Setz: Als de één een man is en een ander een vrouw is, ben je bij uitstek niet gelijk. Ik denk als je kijkt naar de definitie van ondernemer, is dat iemand die een bedrijf voert waarin die in staat is om zijn kosten te financieren uit zijn arbeid. Of het nou het product is of niet. Dat is voor mij de definitie van ondernemen. Ik denk dat elke ondernemer wat toevoegt. Dat is ook een fietsenmaker want als alle fietsenmakers weggaan, kunnen we ook niet meer de fiets laten repareren. Ik vind het heel ingewikkeld om te zeggen: iemand die kunst maakt, voegt maatschappelijk wat toe en elke andere ondernemer voegt niet maatschappelijk waartoe, terwijl hier dan de tendens is. Iemand die kunst maakt, voegt maatschappelijk wat toe. Daar gaat overheidsgeld heen. Iemand die een fiets repareert, voegt maatschappelijk niets toe en daar gaat geen overheidssteun naartoe. Dat kan ik heel moeilijk voor mijzelf rechtbreien. Op die manier kijkt mijn partij daartegenaan.

01:05:18

Voorzitter: In verband met de tijd: hebben we nog hele dringende vragen? Vervolgvrage van Partij voor het Noorden.

01:05:26

Mevrouw Bernabela: Bedankt, voorzitter. Ik had toch nog een aanvullende opmerking aan de VVD. Andere ondernemers worden ook wel gesteund op een bepaalde manier door de overheid. Het is niet zo dat alleen de culturele ondernemer en de

kunstenaar worden ondersteund, maar ook andere ondernemers. Daar zijn subsidieregelingen en verschillende dingen voor, dus sowieso is dat al aan de orde. Hoe kijkt u daar dan tegenaan? De andere vervolgvraag komt u vast nog op.

01:06:01

Mevrouw Jacobs-Setz: Volgens mij dwalen we heel erg af. Volgens mij zijn subsidieregelingen voor ondernemers bijvoorbeeld om duurzaam te investeren. Die zijn voor alle ondernemers, als je maar duurzaam investeert. Volgens mij dwalen we heel erg af en heb ik mijn standpunt vrij helder gemaakt. Als u daar vragen over heeft, kunnen we het daar best over hebben.

01:06:27

Voorzitter: Dan gaan we over op de volgende woordvoering van GroenLinks.

01:06:32

Mevrouw Middelhuis: Dank, voorzitter. Broedplaatsen zijn het begin van onze creatieve sector. Het zijn de plekken waar makers kunnen experimenteren en zichzelf ontwikkelen. Deze plaatsen staan daarom ook aan de basis van onze bruisende city of talent. Daarom hebben we juist hiervoor een beleid nodig dat al deze mooie woorden waarmaakt. GroenLinks ziet vandaar een goede combinatie tussen tijdelijkheid - die bijvoorbeeld aan het rafelranden van de stad ontstaan. Tijdelijke broedplaatsen zijn heel mooi - maar ook vastigheid om ook perspectief te bieden aan de creatieve makers in onze stad. Wij zijn daarom blij om te lezen dat het college bereid is om een financiële afweging te maken. Tegelijkertijd snappen we ook dat de gemeente in een lastige financiële situatie zit. Daarom ziet GroenLinks hier ook mogelijkheden om integraal te kijken naar het broedplaatsenbeleid, want zoals we ook al besproken hebben: het heeft een grote maatschappelijke meerwaarde voor de buurt, het raakt het sociale domein, maar ook economisch [crosstalk]

01:07:50

Voorzitter: Een interruptie van D66.

01:07:52

Mevrouw Martinez Doubiani: Dank u wel, voorzitter. GroenLinks benoemde zonet het financiële plaatje van de gemeente. Dat weten we al, maar ook dat het wat gaat kosten. Kijkt u bijvoorbeeld ook naar alternatieve financieringsmogelijkheden dan alleen vanuit overheidsgelden? Bedoelt u dat ook?

01:08:13

Voorzitter: GroenLinks. Ik wil u attenderen op uw tijd. Die is al een beetje voorbij.

01:08:19

Mevrouw Middelhuis: Dank, voorzitter, voor de attentie. Inderdaad, GroenLinks denkt wel dat er breder naar gekeken wordt, dus niet alleen vanuit cultuur, maar vanuit breder. Bijvoorbeeld ook ondernemers die bijvoorbeeld ruimtes hebben en dat die samenwerking gestimuleerd zou kunnen worden. Wij zien daar echt wel mogelijkheden. Omdat dit broedplaatsenbeleid meerdere beleidsterreinen raakt, zien wij manieren om creatiever om te gaan met het zoeken van ruimte waarbij ook de gemeente bijdraagt met bijvoorbeeld de strategische investeringspanden, maar ook bij nieuwe projecten en het meenemen in de omgevingsplannen. Vooral in al deze zaken de sector meenemen. Dank.

01:09:12

Voorzitter: Ik moet even herstellen. Ik had genoteerd dat u 3 minuten 20 op was, maar die had u nog. Als u nog een punt wil maken, kan dat nog. Eerst krijgt u nog een inscriptie van de VVD. Excuses.

01:09:26

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat is toch leuk, voorzitter. Dan lijkt het net alsof u extra tijd geeft. Dat is altijd leuk. Nou sprak hier net de partij van de wethouder van financiën, dus ik hoop dat deze coalitiepartij wel nadenkt. U zegt: "Het kost geld en we hebben het niet." Dan denk ik: het kost geld, we hebben het niet dus dan doen we het niet. U zegt: "Het kost geld, geld is een probleem en we willen het toch." Ten koste van wat?

01:09:47

Voorzitter: GroenLinks.

01:09:47

Mevrouw Middelhuis: Dank aan de VVD, voorzitter, voor deze vraag. Voorzitter, als de VVD goed naar mijn betoog heeft geluisterd, is het ook niet wat ik benoemd heb en is het ook niet hoe ik het heb uitgelegd. GroenLinks is vooral voor het anders doen van dingen. Zoals ik heb gezegd: we kunnen het intergraler aanpakken. Ik hoop ook dat het college dat heel erg meeneemt en dat daar hopelijk mogelijkheden ontstaan.

01:10:20

Voorzitter: Een vervolgvraag van VVD.

01:10:22

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik vind dat zo langzamerhand een beetje - ik zou bijna zeggen - lachwekkend, integraal aanpak. Beste GroenLinks, met integrale aanpak rollen er geen euro's deze kant op. Het spijt me heel erg, maar dan constateer ik dat ook u niet nagedacht heeft over het geld.

01:10:38

Voorzitter: Volgens mij was hier al op gereageerd en kunnen we over naar Student en Stad. Oh, dezelfde vraag.

01:10:46

Mevrouw Middelhuis: Ik heb geen vraag geconstateerd en volgens mij heb ik inderdaad antwoord gegeven. Voorzitter, dank.

01:10:57

Voorzitter: Dan gaan we nu over op de volgende woordvoering van D66.

01:11:01

Mevrouw Martinez Doubiani: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, kunst en cultuur staat aan de basis van onze samenleving. Het verbindt ons, inspireert ons en daagt ons uit om uit onze bubbel te stappen. Creatieve werkruimtes, broedplaatsen en atelierruimtes zijn voor de samenleving, regio en stad van belang, maar ook voor de creatieve makers binnen onze gemeente. Als we de city of talent willen zijn, vindt onze fractie dat we talent ook een nest moeten bieden om te kunnen broeden en daarna hun vleugels kunnen uitslaan als trekvogels. Voorzitter, onze fractie is al jaren één van de aanjagers en voorvechters voor het behoud van rafelranden, creatieve broedplaatsen en atelierruimtes. Wij zijn daarom ook blij dat dit op de

agenda staat en we hopen dat we niet lang hoeven te wachten op het beleid en de uitvoering hiervan. Wij kunnen ons vinden in de hoofdlijnen die het college heeft uitgezet. Echter vinden wij het belangrijk dat de locaties die het permanente karakter krijgen voor broedplaatsen het concept tijdelijk gebruik behouden. In hoe dit wordt vormgegeven, vinden wij het belangrijk dat dit een goede samenwerking met de sector gaat waar we helder zijn over de afspraken, maar ook helderheid over zaken zoals bijvoorbeeld wat er gaat gebeuren met verduurzaming van bepaalde panden. Dat is ook een punt dat benoemd werd in de brief. We weten nog niet welke kant dat opgaat, dus dat willen we even meegeven. Voorzitter, de wethouder noemde het al en wij hebben het ook een paar keer in interrupties gezegd: voor deze hoofdlijnen en ambities hebben we geld nodig. Het hoeft niet alleen maar uit overheidsgeld te komen. Wij zouden graag zien wat betreft de financiering dat er ook naar alternatieve mogelijkheden wordt gekeken door middel van samenwerking met bijvoorbeeld ondernemers of zoals in andere gemeentes wordt gedaan de Triodos Bank.

01:12:50

Voorzitter: Interruptie van de ChristenUnie.

01:12:54

Mevrouw Van der Heide: Dank voor het woord. D66 heeft het inderdaad in de interruptie ook al een keer over die alternatieve financieringsmogelijkheden gehad, maar ik ben benieuwd hoe dat werkt, hoe u dat voor zich ziet, waar de wind zit voor zulke andere financieringsmogelijkheden.

01:13:16

Voorzitter: D66.

01:13:16

Mevrouw Martinez Doubiani: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij wordt in het onderzoek van Roemte zeven adviezen gegeven en één daarvan is bijvoorbeeld de samenwerking opzoeken en kijken waar de mogelijkheden liggen. Er worden ook verschillende voorbeelden van gemeenten benoemd die de samenwerking hebben opgepakt, dus daar verwijs ik u graag naar.

01:13:37

Voorzitter: Dan hadden we nog een interruptie van de SP.

01:13:39

De heer Brandenburg: Dat is deels dezelfde vraag, maar er kwam ook geen antwoord op behalve samenwerken. Hoe levert samenwerking nou meer geld op voor die broedplaatsen volgens D66? Wat is de winst voor een Shell om in zo'n broedplaatsconstructie te stappen? Of bedoelt u een ander type ondernemen? Moet die dan meer betalen dan een culturele? Hoe ziet u dat voor zich?

01:14:03

Voorzitter: D66.

01:14:03

Mevrouw Martinez Doubiani: Dank u wel, voorzitter. Dat is een hele goede vraag. Ik benoemde Shell niet, want dat zou niet de eerste zijn waar ik aan denk, maar misschien de SP wel. Er zijn andere voorbeelden die ik net had benoemd zoals de Triodos Bank. Dat had de wethouder ook aangegeven. Om de samenwerking aan te

gaan, moet je eerst het gesprek gaan voeren van waar zijn de mogelijkheden en wat kunnen we doen? Er zijn, denk ik, genoeg voorbeelden om daarmee het gesprek te voeren, maar ook misschien de samenwerking op te zoeken voor bijvoorbeeld investeringen. Er zijn voldoende onderzoeken die aantonen dat het steeds vaker gebeurt. Wij zeggen van kijk daar ook naar en onderzoek ook naar meerdere mogelijkheden, want het gaat inderdaad wel wat kosten.

01:14:53

Voorzitter: Had je nog een gedeelte van de woordvoering? We hebben nog een interruptie Partij van de Arbeid.

01:14:57

Mevrouw Gierkink: Bedankt. Ik ben benieuwd welke rol D66 voor de gemeente in deze financieringsstructuren ziet.

01:15:11

Voorzitter: D66.

01:15:11

Mevrouw Martinez Doubiani: Ik denk dat als wij ambities hebben en deze hoofdlijnen hebben wij samen met de sector wellicht een aantrekkersrol of een aanjagersrol kunnen hebben om dit te verwezenlijken. Dat kan. Zo zien wij dat.

01:15:27

Voorzitter: Vervolgvraag van de Partij van de Arbeid.

01:15:30

Mevrouw Gierkink: Betekent een aanjagersrol ook daadwerkelijk middelen beschikbaar stellen en dan echt middelen? Wat bedoelt D66 daar precies mee?

01:15:39

Voorzitter: D66.

01:15:46

Mevrouw Martinez Doubiani: Wat ik heb gezegd, is: aan de ene kant kunnen er middelen worden vrijgesteld voor deze ambities, maar aan de andere kant kunnen we ook het gesprek aangaan met andere partners, de sector en ondernemers. Dat is wat ik bedoel.

01:15:58

Voorzitter: Dan gaan we naar de volgende woordvoering van Stadspartij.

01:16:07

De heer Den Os: Dank u wel, voorzitter. Er wordt al veel gezegd, ook over financieringen. Daar zal ik zo ook wat over zeggen. Het creëren van broedplaatsen sluit ook zeker aan bij ons verkiezingsprogramma waarin we zeggen dat we er beleid moet komen. Het valt mij op dat het beleid wel heel erg lang op zich laat wachten. Ik hoop ook echt niet dat er nog een keer iets komt van dat het na de zomer van 2024 komt. Ik ben in '98 begonnen met studeren aan het conservatorium en toen waren er ook al dergelijke onderwerpen gaande. Dat is al een poosje geleden. Die vijf jaar regeling voor ondernemers en kunstenaars kan een goed effect hebben. Er moet een moment komen dat mensen door moeten gaan. Ik vind ook niet dat we er heel rigide op hoeft te zitten, maar op een gegeven moment wordt het ook tijd voor kunstenaars

om door te gaan. Sommigen blijven plekken bezet houden die anderen weer nodig hebben. In een ingezonden brief was iemand die zei van ik snap dat ik na vijf jaar verder moet, maar dan wil ik wel verder kunnen. Daarom lijkt het onze fractie ook heel goed dat we wel een paar pertinente broedplaatsen doen, zoals voorbeeld het oude Forum, Camera Bioscoop of het Niemeyer complex. Als je dat goed inricht, kun je dat financieel ook wel onderhouden. Neem bijvoorbeeld koren en orkesten. Die zijn echt wel bereid om daar een fatsoenlijk bedrag voor te betalen. Je hebt er ook niet heel veel ambtelijke inzet nodig, want die orkesten zijn uit gedisciplineerd en die kunnen zichzelf prima bedruipen. Het gebouw leent zich daar ook uitstekend voor zoals het in de status zoals het nu is. Dat oude Niemeyer complex kun je bijvoorbeeld ook prima gebruiken om de start-ups in te zetten en kunstenaars. Je zult wel begrijpen: de kruisbestuiving tussen de commerciële wereld en de kunstenaarswereld gebeurt daar wel. Vanuit de cultuurwereld hoor ik ook signalen dat mensen op dit moment aan het uitwijken zijn naar het dorpen en zelfs naar andere steden. Dat vind ik wel jammer. Daar missen wij wel een kans. Ik zou het fijn vinden als we die mensen hier behouden. Ik heb culturele kunstenaarsdroom op mijn 21e uit elkaar zien spatten omdat ik heel graag componist wilde worden, Beethoven en Mozart achterna ging, conservatorium ben gaan studeren en erachter kwam dat 3 procent van de conservatoriumstudenten niet dat gingen we doen waar tot ze opgeleid waren tot hun 65e. Ik heb echt serieus pijnlijke keuzes moeten maken. Ik ben wat anders gaan doen. Ik heb mijn kunstenaarschap niet opgegeven en zie nu: ik speel 50 uur in de week piano en ik heb uiteindelijk bereikt wat ik wil. Ik heb het op een andere route gedaan, maar ik heb het wel gekregen. Ook ben ik daar wel bij geholpen. Ik wil de kunstenaars ook helpen, maar we moeten het van alle kanten met z'n allen doen. Ik hoop echt dat we dat beleid snel gaan doen en dat we met elkaar dingen gaan verzinnen om die broedplaatsen pertinent te maken. Ik wil het college ook oproepen om daar een paar goed goede plekken van te maken. Dan denk ik dat de kunstenaars ook een beetje rust krijgen om hun aandacht hebben waar ze willen en niet hele tijd in de onzekerheid hoeft te zitten wat er nu weer gaat gebeuren. Dank u wel, voorzitter.

01:19:21

Voorzitter: Volgende woordvoering van Partij voor het Noorden.

01:19:33

Mevrouw Bernabela: Bedankt voor het woord. Het broedplaatsenbeleid. In Groningen is er een groot behoefte aan nieuwe broedplaatsen en ook een echt broedplaatsenbeleid. Uit de stukken die voor ons liggen, blijkt dat Groningen - in verhouding tot andere vergelijkbare gemeenten met kunstacademies zoals Eindhoven en Arnhem - weinig broedplaatsen heeft. Er is ook een groot gedeelte in de tijdelijke sfeer van antikraak. Dat moet maar eens anders. Binnenkort ga ik weer naar de Dutch Design Week in Eindhoven, die al sinds 2005 met succes georganiseerd wordt. Ik verwonder me weer over alle design in oude industriële gebouwen die het nu eens doen als broedplaats, ateliers, studio's, winkels, tentoonstellingsruimtes en bedrijfsverzamel panden. Deze stad heeft dat toch maar mooi voor elkaar weten te krijgen in een tijdsbestek van nog geen 20 jaar. Naast alle bedrijvigheid die het oplevert, is het ook nog eens goed voor de toeristische sector en een bruisend stadsleven. Het industriële karakter van de gebouwen is behouden gebleven en zoiets zou ook passen in Groningen. Het concept van de big building

past al vrij goed bij wat Groningen nu nodig heeft om jonge, innovatieve, creatieve starters te vestigen. Casco opgeleverd, zodat alle ondernemers zelf de ruimte naar eigen inzicht kunnen aankleden, zoals het concept van het clubhuis wat omschreven werd. Dit scheelt ook weer geld. Het wordt tijd voor meer echte permanente broedplaatsen waarvan de gebruikers de mogelijkheid hebben om binnen vijf tot tien jaar eigenaar te kunnen worden, een gebouw waarin de combinatie van broedplaatsen, start-ups, studio's, ateliers, expositieruimte voor bezoekers mogelijk is en bedrijven met maatschappelijke waarde voor de omgeving. Een meerwaarde voor de economie en de omgeving. Financiering ook vanuit andere fondsen en alternatieven, zoals bijvoorbeeld de aardbevingsgelden. Dat zou misschien gebruikt kunnen worden voor de oude panden in de stad die opgeknapt moet worden. Zoals omschreven in Roemte en ook als omschreven het manifest van Groningen broed is een combinatie best een mogelijkheid. Broedplaatsenbeleid moet in samenwerking met de culturele sector worden opgesteld vindt de Partij voor het Noorden. Al met al wordt het tijd voor permanente mogelijkheden voor kunstenaars. Daarbij hoop ik niet dat we te lang moeten wachten.

01:22:12

Voorzitter: Helder. Dan hebben we nog twee woordvoering te gaan. Eerst het CDA.

01:22:18

De heer Kooi: Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie is van mening dat het van groot belang is dat we als gemeente ruimte bieden voor nieuwe ideeën, initiatieven, bedrijvigheid en innovatie. Het is dan ook goed dat er wordt gewerkt aan een nieuw beleidskader. We hebben het erover in een tijd dat ruimte schaars is en de middelen beperkt. We kunnen ons vinden in de voorgenomen inzet van het college waarbij ze duidelijk de ruimte geeft aan ondernemers, kunstenaars en eigenaren om zelf veel op te pakken. Juist los van gemeentelijke bemoeienis. Wij denken dat er een goede balans moet zijn tussen de nodige ondersteuning vanuit de gemeente en vrijheid en ruimte voor ideeën vanuit de broedplaatsen. Voorzitter, in het bijzonder het CDA stilstaan bij het rapport ondernemers clubhuis. Daarin wordt het belang van plekken waar ondernemers samen kunnen komen, elkaar helpen en gemeenschappelijk kunnen werken aan bedrijven goed uiteengezet. Helaas is het door het wegvallen van de Mediacentrale, café en big building weinig plek waar ondernemers dat nog kunnen doen. We willen dat nog even onderstrepen en het college vragen daar extra aandacht aan te besteden bij het komen tot een nieuw beleidskader. Verder zijn we benieuwd naar het kostenplaatje en de uitwerking van het beleidskader. Als CDA zien we ook het belang van deze broedplaatsen, maar we vinden wel dat met een scherp oog naar de financiering van dit beleid gekeken moet worden. In de toekomst komen er immers financieel ingewikkelde jaren aan voor de gemeente. Dank u wel, voorzitter.

01:23:30

Voorzitter: Dan de laatste woordvoering van Partij voor de Dieren.

01:23:35

Mevrouw Bosma: Dank u wel, voorzitter. Uit de gesprekken die wij met inwoners die bij broedplaatsen werken voerden, kwamen mooie verhalen naar voren over mensen die via gebruikelijke wegen niet zo gemakkelijk aan een werkplek kunnen komen, maar door bijvoorbeeld de mensen bij Backbone daar aan durven kloppen en aan

een plek weten te komen waar ze kunnen werken. Dat is wat ons betreft het mooie en waardevolle aan een broedplaats. Het biedt ruimte heeft voor een diverse groep mensen en meer dan dat voegt het waarde toe. Een waarde die niet direct in euro's is uit te drukken, maar iets wat we beter langzame waarde creatie kunnen noemen. Het stimuleert creativiteit en innovatie. Bovendien kunnen ze een positief effect hebben op de sociaaleconomische status van de buurt, iets wat mooi beschreven wordt in de brief. We zijn dus optimistisch over het stuk dat voorligt vanavond. Het college zegt welwillend te staan tegenover permanente broedplaatsen en dat is iets wat mijn fractie van harte kan ondersteunen. Het biedt meer zekerheid en daardoor is er meer ruimte om bijvoorbeeld te investeren in duurzaamheid. Dat is iets wat nu vaak vanwege de tijdelijkheid ontbreekt. Dan onze bedenking. We zouden het college willen vragen om kritisch te kijken naar haar visie op de doorstroming. In de ideale wereld weten kunstenaars binnen vijf jaar een bestaan op te bouwen waarbij ze geen hulp nodig hebben van de overheid, maar in de huidige wereld is dat een utopie. We zouden het college willen vragen om coulant te kijken naar die doorstroming en niet omdat wij tegen de doorstroom zijn - want wij willen ook ruimte bieden aan jonge kunstenaars - maar omdat we vaak zien dat het argument van doorstroom aangehaald wordt als één van de oplossingen, terwijl het echte probleem van ruimtegebrek niet opgelost wordt. Bovendien willen we een diverse groep mensen aan een werkplek helpen, dus de intentie om in te zetten op de startende makers is wat ons betreft goed, maar we moeten niet de oudere makers wel aan de markt overlaten. Tot slot, punt vijf in de brief. Hierin staat benoemd wat voor dingen onderzocht kunnen worden. Hierin kunnen we ons helemaal vinden. We zijn met name benieuwd naar de mogelijkheden van het vastgoedfonds, dus deze zien we graag uitgewerkt. Hier zouden we wel graag aan toegevoegd zien of zelfbeheer of bijvoorbeeld door middel van coöperatie toegevoegd zou kunnen worden. Het zou wat ons betreft interessant zijn om te onderzoeken of dat haalbaar is en of daar behoefte aan is. Tot zover. We zijn benieuwd naar de uitwerking.

01:25:51

Voorzitter: Helder allemaal. Dan gaan we nu over naar de reactie van het college en daar hebben we nog elf minuten voor.

01:26:04

Wethouder Van Niejenhuis: Dank, voorzitter. Altijd leuk als de voorzitter de resterende tijd aan het college geeft. Er zijn wel wat vragen gesteld, dus ik ga proberen dat binnen elf minuutjes te doen.

01:26:16

Voorzitter: Resterende tijd van het spreken van het college, niet van de sessie.

01:26:18

Wethouder Van Niejenhuis: Excuus, voorzitter. Dan ga ik het zeker binnen elf minuten doen. Als ik de verschillende raadsfracties zo hoor, ervaar ik heel veel steun voor de lijn die het college heeft ingezet. We gaan met uw opmerkingen aan de slag om het beleid verder vorm te geven. Daarbij zullen we zeker ook een beroep doen op de sector zelf bij het maken van het beleid. Dat is ook heel goed mogelijk, getuige de opkomst bij de eerste bijeenkomst waar bijna 80 mensen meedachten om het beleid vorm te geven. Ik denk dat het niet alleen bij het beleid zal gebeuren, maar zeker de sector zelf betrokken moet zijn bij de uitvoering van het beleid. Dat betekent dat heel

veel aspecten van dit werk door de sector zelf kunnen worden gedaan en dat kunnen ze vast misschien wel beter dan de gemeente. We hoeven als gemeente dan ook niet alles over te nemen en te doen. Dat is ook wat ik een aantal keren heb gehoord vanavond. Ik zal nog even een paar vragen beantwoorden voordat ik naar een afronding toe ga, voorzitter. De PvdA vraagt of het college kan toezeggen of er een structurele manier van financiering kan worden gevonden en of eventueel een revolverend fonds daar in van betekenis kan zijn. Wat wij zullen doen, is dit beleid verder uitwerken en daarbij zit ook een uitwerking wat mij betreft wat dat ongeveer zou moeten kosten, ruwweg, en wat de mogelijkheden voor externe financiering zijn en ook hoe dat vormgegeven zou kunnen worden. Een revolverend fonds is denk ik één van de opties. Om meteen ook een andere vraag te beantwoorden over de tijdelijkheid waarin gebruikers in een pand zitten: je zou ook kunnen zeggen van na vijf of tien jaar vertrekt de gebruiker of hij gaat een marktconforme huur betalen. Die marktconforme huur kan je vervolgens weer inzetten om op een andere plek te investeren. Dat zou dan technisch kunnen worden uitgewerkt in een revolverend fonds. Wat we ook niet moeten vergeten - en daar zitten misschien ook mogelijkheden - is dat we op dit moment als gemeente Groningen vanuit veel verschillende potjes incidenteel geld steken in broedplaatsen. Of dat nou vanuit cultuur of EZ of stadsontwikkeling is. We steken nu ook al geld in broedplaatsen, dus we zouden nog kunnen kijken - maar dat vraagt wel keuzes van de raad - om vanuit andere beleidsdomeinen het geld anders te labelen. Dat zou misschien ook nog een beetje kunnen opleveren. Wat dat op dit moment is, weet ik niet, maar dat gaan we wel in kaart brengen. Student en Stad pleit voor een broedplaatsmakelaar. Dat gaat nu via de makeltafel. Wij hebben een makeltafel waar bekend is welke ruimtes er in de stad zijn en ook welke initiatieven er zijn. Wij proberen die aan elkaar te verbinden, dus eigenlijk hebben we dat al en hoeven dat niet specifiek voor de culturele sector op te tuigen. U zegt ook van misschien kun je mix van commerciële functies en broedplaatsen maken. Dat zou ook één van de oplossingen kunnen zijn uiteraard, dus ook dat is iets waar we naar zullen gaan kijken. SP zegt van ik weet niet of we moeten vasthouden aan die vijf of tien jaar in die uitstroom. Dat zegt de Partij voor de Dieren ook. Daar moeten we goed met elkaar naar kijken, want misschien moet dat ook niet voor alle plekken gelden. Ik kan me wel voorstellen dat als we als gemeente Groningen ergens geld in steken we dan ook sturing willen, omdat we de effecten van ons beleid willen najagen. Eén van de belangrijkste effecten die we hier benoemen is toch wel dat er ook plek komt voor nieuwe makers en dat de oneerlijke concurrentie tussen zittende makers en nieuwe makers enigszins wordt opgeheven. We moeten ook niet vergeten dat niet alle makers afhankelijk zijn van de gemeente. Op dit moment zijn er bijvoorbeeld ook makers die zelf een particuliere ruimte huren voor niet al te veel geld, die van een woningbouwcorporatie huren. Dat hoeft niet allemaal door de gemeente te worden opgelost. VVD zegt: "Een realistische blik." Ik weet niet of u al in bent voor een grapje, mevrouw Jacobs, maar ik heb van mijn opa geleerd: pessimisten zeggen altijd dat ze realisten zijn. Het college heeft een fundamenteel andere blik op gelijkheid. U zegt: "Je moet alle ondernemers gelijk behandelen" en wij kijken daar op een andere manier naar ons college. Ik respecteer uw kijk, maar ik wil even onze kijk ernaast zetten. Die is dat sommige diensten of producten in onze samenleving monetair hoog gewaardeerd worden, hoger dan andere. Dat maakt andere diensten die een lagere financiële waardering krijgen niet minder belangrijk, dus die willen wij

ook een kans geven. Dat is waar deze coalitie voor staat. Uiteindelijk, dat staat ook in de brief, willen wij sturen op die marktconforme huur. Dan is het natuurlijk de keuze aan de maker om of te vertrekken of die marktconforme huur te gaan betalen. De vraag van D66 over externe financiering heb ik denk ik wel beantwoord. Partij voor de Dieren ook over de doorstroming. Een coöperatie vorm, zelfbeheer zijn zaken die heel interessant zijn om verder uit te werken. Daar gaan we zeker met de sector over in gesprek. Voorzitter, tot slot, ons eindbeeld zegt dat we als gemeente Groningen een stevige rol gaan nemen om voldoende ruimte te maken voor broedplaatsen. Dat gaan wij differentiëren, of het nou om incubators, ateliers, bedrijfsgebouw verzamelgebouwen gaat. Daar zullen we in gaan differentiëren in welke rollen daar aannemen, hoe strak we daar regie opnemen, hoeveel geld we daarvoor beschikbaar stellen. We gaan echt op zoek naar manieren om structurele financiële borging te organiseren. We zullen die keuzes aan de raad gaan voorleggen. Ik hoop dat we daar in het voorjaar van '24 een goede stap in gaan zetten.

01:31:51

Voorzitter: Een vraag van de VVD.

01:31:53

Mevrouw Jacobs-Setz: Volgens mij, voorzitter, was een vraag voor mij nog niet beantwoord. Overigens deel ik uw analyse op gelijkheid wel, want ik zal ook niet zeggen dat iedereen bij uitstek gelijk is. Ik geloof ook dat je gelijkheid creëert door ongelijk te investeren. Een deel van die visie delen we ook wel. Alleen om alle kunstenaars dan over één kam scheren gaat me te ver. Dat was wel een beetje wat ik daarmee bedoelde. Ik hoorde u in uw betoog en aan uw instemmend knikken te zien vindt u dat ook. Ik vroeg me ook nog af op het moment dat je daar daadwerkelijk uitgewaaid in financiert hoe dat zich verhoudt tot mogelijk onterecht staatssteun. Speelt dat geen rol? Heeft u daar wel te degen rekening mee te houden?

01:32:38

Voorzitter: Wethouder Van Niejenhuis.

01:32:41

Wethouder Van Niejenhuis: Dat zie ik dan maar even als een stukje techniek, voorzitter, wat we moeten uitwerken. Je hebt staatssteun die niet mag, je mag ook staatssteun die misschien wel terecht is. We zullen binnen de kaders van de wet uiteraard dit verder gaan uitwerken. Het is niet ongebruikelijk dat je als overheid hierin faciliteert en ook in financiële zin, dus wij denken dat er zeker mogelijkheden voor zijn.

01:33:09

Voorzitter: Iedereen een beantwoording gehad op zijn vragen? Mooi. Dan gaan we nu conclusies trekken. Collegebrieven gaan in principe niet door naar de raad. Zijn er nog fracties die behoefte hebben om naar aanleiding van de deze bespreking een motie vreemd in te dienen voor de raad van 29 november? VVD.

01:33:28

Mevrouw Jacobs-Setz: Nee, maar als u nou constateert dat het niet naar de raad gaat, zou u dan aan de wethouder nog willen vragen om een toelichting te geven op het vervolgproces? Dan iets met een tijd erbij, want iemand hoorde ik over het

voorjaarsdebat en een ander zei: "Ik hoop toch niet dat we zo lang kunnen wachten." Misschien kan de wethouder daar wat helderheid in geven.

01:33:50

Voorzitter: Wethouder Van Niejenhuis.

01:33:55

Wethouder Van Niejenhuis: Zoals gezegd: wij gaan nu aan de slag met de verdere uitwerking hiervan, dus wij willen heel graag in de loop van '24 een nadere uitwerking aan de raad voorleggen. Dat zal in overleg zijn tussen de vakambtenaren en de griffie om het juiste kwartaal daarvoor te kiezen. We hopen echt zeker voor de zomer hier een volgende stap in te zetten. Even de vraag: moet deze wensen en bedenkingenbrief geagendeerd worden? Daar heb ik even geen antwoord op. Ik geloof niet dat dat per se hoeft.

01:34:27

Voorzitter: Voor de rest nog een motie vreemd? Nee. Dan dank ik u allen. Een prettige avond.